

PATVIRTINTA
Lietuvos inžinerijos kolegijos direktoriaus
2024 m. lapkričio 28 d. įsakymu Nr. V1-194

STUDENTŲ, ATLIEKANČIŲ PRAKTINIUS DARBUS ELEKTROTECHNIKOS LABORATORIJOJE, SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA Nr. 10

I. BENDROJI DALIS

Dirbti su elektros įranga ir matavimo priemonėmis gali ne jaunesni kaip 18 metų asmenys, nustatyta tvarka pasitikrinę sveikatą, turintys elektrotechninių dalykų teorinių žinių, išklause saugos ir sveikatos instruktažą darbo vietoje ir prižiūrimi dėstytojo - darbų vadovo.

1. Studentas privalo:

1.2. pagal galimybes bei turimas žinias imtis priemonių išvengti traumų, avarinių situacijų, kurios gali kelti pavojų jo ir kitų asmenų saugai ir sveikatai;

1.3. atsisakyti dirbti, kai jo įsitikinimu kyla pavojus sveikatai ir gyvybei, apie tai pranešant dėstytojui-darbų vadovui arba darbuotojų saugos arba sveikatos tarnybos specialistui, taip pat apie darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų pažeidimus, kurių pats pašalinti negali arba neprivalo;

1.4. nedelsiant pranešti dėstytojui-darbų vadovui, laboratorijos vedėjui arba darbuotojų saugos darbe ir sveikatos specialistui apie darbo metu gautas traumas, kitus su darbu susijusius sveikatos sutrikimus;

1.5. darbo priemones naudoti pagal jų dokumentuose (pasuose), šioje instrukcijoje nurodytus reikalavimus. Darbo metu pastebėjus bet kokius aparatūros gedimus atjungti maitinimo įtampą ir nedelsiant informuoti dėstytoją;

1.6. žinoti, kur darbo vietoje yra gaisro gesinimo priemonės, mokėti jomis naudotis, vengti veiksmų, galinčių sukelti gaisrą;

1.7. laikytis asmens higienos reikalavimų, prižiūrėti, kad būtų švarūs darbo drabužiai, rankas plauti tik tam skirtomis priemonėmis;

1.8. Studentas, nesilaikantis šios instrukcijos reikalavimų, gali būti nušalintas nuo darbo ir jam gali būti taikomos drausminės nuobaudos. Nelaimingi atsitikimai, įvykę ugdymo procese, tiriami LR švietimo ir mokslo ministerijos nustatyta tvarka;

II. PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI IR SAUGOS PRIEMONĖS

2.1. Studentui ūmius sveikatos sutrikimus gali sukelti darbo aplinkos pavojingi veiksniai;

2.2. elektros srovės poveikis dėl netvarkingų įrengimų, netvarkingos elektros instaliacijos, dirbančiajam pažeidus savo kompetencijos ribas, nes elektros įrenginius gali remontuoti tik elektrotechninis personalas. Paveikus elektros srovei, netenkama sąmonės, sutrinka arba nutrūksta širdies veikla bei kvėpavimas, o kartais ištinka ir staigi mirtis;

2.3. netvarkingi darbo įrankiai ir priemonės – galimos traumos;

2.4. aštrūs įrankiai – neatsargiai elgiantis, galimi plaštakų sužeidimai;

2.5. darbas nesilaikant saugių darbo metodų ir nesinaudojant asmeninėmis apsaugos priemonėmis, dėl ko gali įvykti traumos;

2.6. besisukančios ir judančios variklių, mechanizmų dalys.

2.7. pašalinio asmens buvimas darbo vietoje;

2.8. nepakankamas darbo vietos apšvietimas. Esant nepakankamam apšvietimui, pablogėjus matomumui, galimos traumos.

2.9.išsiskirenčios nuodingos medžiagos litavimo metu;

2.10.triukšmas;

2.10.netvarkinga darbo vieta (slidžios grindys) – žmogui nugriuvus galimos sunkios traumos.
studentų darbo vietoje bendras triukšmo lygis neturi viršyti 80 dBA, oro užterštumas – higienos normose nurodytų dydžių.

2.11.vykstant litavimo darbams, privalu įjungti vietinę ventiliaciją.

2.12.studentai privalo prižiūrėti ir naudoti pagal paskirtį asmenines apsaugos priemonės, laiku pranešti darbų vadovui apie jų nusidėvėjimą.

III. STUDENTŲ VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ

3.Prieš pradėdamas darbą studentas privalo:

3.1. susitvarkyti drabužius, užsisagstyti sagas, užsirišti plačias rankoves;

3.2. susipažinti su darbo užduotimi;

3.3. tvarkingai sudėti medžiagas ir įrankius;

3.4. patikrinti prietaisų korpuso įžeminimą;

3.5. apžiūrėjus iš išorės, patikrinti visus įrengimų mazgus, apsauginius skydus ir tik įsitikinus, kad jie tvarkingi prašyti praktikos vadovo įjungti bendrą elektros spintą;

3.6. prieš įjungiant el. prietaisą, įsitikinti ar niekam negresia pavojus;

3.7. pastebėjus trūkumus nedelsiant pranešti praktikos vadovui.

3.8. studentams patiems įjungti bendrą elektros spintą griežtai draudžiama.

IV. STUDENTO VEIKSMAI DARBO METU

4. Dirbant su el. prietaisais studentas privalo:

4.1.Prieš jungiant schemą privalu įsitikinti ar nėra elektros srovės.

4.2.draudžiama atidarinėti, nuiminėti apsauginius prietaisų gaubtus;

4.3.draudžiama bet ką imti ir perdavinėti per veikiančius el. prietaisus;

4.4. būtina išjungti el. prietaisus šiais atvejais:

4.4.1. atsiradus pašaliniam garsui;

4.4.2. laikinai pasitraukus nuo el. prietaiso;

4.4.3. nutrūkus elektros energijos tiekimui;

4.4.4.pastebėjus prietaiso gedimą.

4.4.5.draudžiama el. prietaisui veikiant liesti rankomis laidus, detales, ką nors prisukinėti.

4.4.6. pajutus elektros srovės įtampą metalinėse prietaiso dalyse, tučtuojau jį išjungti ir pranešti vadovui.

Dirbant gręžimo staklėmis, ar gręžimo mašinėlėmis studentas privalo laikytis šių taisyklių:

4.5.1.draudžiama gręžti neįtvirtintą detalę, prilaikant ją ranka;

4.5.2.grąžtą tiksliai įstatyti į laikiklį ir gerai išcentruoti;

4.5.3.nepūsti iš skylės drožlių burna;

4.5.4.nelenkti galvos arti prie pjovimo įrankio staklėmis dirbant;

4.5.5.nematuoti skylės gylį staklėmis dirbant;

4.5.6.gręžiant skyles, reikalinga dažnai šalinti drožles, sustabdžius stakles ir pakėlus grąžtą;

4.5.7.jeiigu gręžiant ruošinys arba grąžtas prisisuka, joku būdu jų nestabdyti rankomis. Reikia tučtuojau stabdyti stakles. Pakartotinai įtvirtinti detalę arba grąžtą.

V. STUDENTO VEIKSMAI AVARINIAIS (GAISRO) ATVEJ AIS

5. Pastebėjus gaisrą, ar avarinę situaciją, studentas privalo:

5.1. išjungti el. srovę;

5.2. iškviesti į gaisravietę kolegijos vadovus;

5.3. gesinti gaisro židinį turimais gesintuvais, nedegiais audiniais. Naudojantis gesintuvais, reikia nutraukti plombą, ištraukti apsauginį kaištį, gesintuvo žarnelę su difuzoriumi nukreipti į gaisro židinį ir nuspausti rankenėlę.

5.4. Susidarius situacijai, kuriai esant gali įvykti nelaimingas atsitikimas ar avarija, nedelsiant nutraukti darbus ir apie tai informuoti vadovą.

5.5. Įvykus nelaimingam atsitikimui, nukentėjusiam suteikti pirmąją medicinos pagalbą, esant reikalui iškviesti greitąją pagalbą, apie įvykį pranešti tiesioginiam vadovui arba kuriam nors kolegijos vadovui, išsaugoti nepakeistą įvykio vietą, jei tai negresia kitų darbuotojų ar studentų sveikatai bei gyvybei.

5.6. Jei elektros srovė sužalojo darbo draugą, nukentėjusį atpalaiduoti nuo elektros srovės, išjungus laboratorijos elektros tinklą kirtikliu.

VI. STUDENTO VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

6.1 įrengimus ir prietaisus išjungti iš elektros tinklo.

6.2 darbą parodyti vadovui.

6.3 Sutvarkyti darbo vietą:

6.4. nuvalyti darbo vietą;

6.5. tvarkingai sudėti įrankius ir darbų aprašymus į savo vietas;

6.6. Metalų dulkes ir smulkias atliekas nepūsti burna.

6.7. Nevalyti el. prietaisų rankomis.

6.8. Atliekas, nešvarius skudurus ir šiukšles supilti į atskiras metalines dėžes.

6.9. Nusiplauti rankas vandeniu ir muilu.
